

Domov>Sodni postopki>Civilne zadeve>Pridobivanje dokazov

Izvirna jezikovna različica te strani [lv](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

latvijščina

Swipe to change

Pridobivanje dokazov

Latvija

1 Dokazno breme

Stranka mora dokazati dejstva, na katera opira svoje zahteve ali ugovore. Tožnik mora utemeljiti svoje zahteve, toženec pa svoje ugovore.

1.1 Kakšna so pravila o dokaznem bremenu?

Dokaze predložijo stranke v zadevi in druge zainteresirane strani. Če stranka v zadevi ali druga zainteresirana stran ne more predložiti nekaterih dokazov in poda utemeljen predlog v zvezi s tem, lahko sodišče zahteva predložitev dokazov.

1.2 Ali obstajajo pravila, ki določena dejstva izvemajo iz dokaznega bremena? V katerih primerih? Ali je mogoče predložiti dokaze, da bi dokazali neveljavnost posebne pravne domneve?

Če sodišče prizna, da je dejstvo splošno znano, ga ni treba dokazovati.

Dejstev, ugotovljenih v sodbi, ki je postala pravnomočna v enem civilnem sporu, ni treba znova dokazovati v drugih civilnih sporih, v katerih so udeležene iste stranke.

Sodna odločba, ki je postala pravnomočna v kazenski zadevi, je zavezujoča za sodišče, ki odloča v zadevi v zvezi s civilno odgovornostjo osebe, za katero velja sodba v kazenski zadevi, vendar le glede vprašanja, ali je bilo storjeno kaznivo dejanje oziroma opuščenno ravnanje, in vprašanja, ali je kaznivo dejanje storila oziroma ravnanje opustila navedena oseba.

Dejstev, ki se v skladu z zakonom štejejo za ugotovljena, ni treba dokazovati. Take domneve se lahko izpodbijajo v skladu z rednim postopkom.

Stranki ni treba dokazovati dejstev, ki jih nasprotna stranka ne izpodbija v skladu s postopki iz zakona o civilnem postopku.

1.3 Do kakšne mere mora biti sodišče prepričano o dejstvu, da na njem utemelji svojo sodbo?

Sodišče se mora o dokazih prepričati s presojo dokazov, ki so bili celovito, popolno in objektivno proučeni na sodišču, ter v skladu s sodnim pristopom, ki temelji na logičnih načelih, znanstvenih ugotovitvah in spoznanjih iz vsakodnevnih izkušenj. Sodišče mora v sodbi navesti, zakaj je posameznemu dokazu dalo prednost pred drugim dokazom in menilo, da so nekatera dejstva dokazana, druga pa ne. Noben dokaz nima vnaprej določenega učinka, ki bi zavezoval sodišče.

2 Pridobivanje dokazov

2.1 Ali je za pridobivanje dokazov vedno potreben predlog stranke ali lahko sodnik v nekaterih primerih dokaze pridobi na lastno pobudo?

V zakonu o civilnem postopku je navedeno, da morajo dokaze predložiti stranke, vendar so določeni tudi nekateri primeri, v katerih lahko sodišče dokaze zahteva na lastno pobudo (na primer kadar odloča o koristih otroka). Če sodišče ugotovi, da niso bili predloženi dokazi za utemeljitev dejstva ali dejstev, na katerih temeljijo zahtevki ali ugovori stranke, o tem obvesti stranke in po potrebi določi rok za predložitev takšnih dokazov.

2.2 Kateri so nadaljnji koraki, če je predlogu stranke za pridobitev dokazov ugodeno?

Stranke sodišču predložijo pisne in materialne dokaze. Če se sklicujejo na ustne dokaze, sodišče na sodno obravnavo povabi priče, ki so jih navedle stranke, da se seznani z njihovim pričanjem. Sodišče doda dokaze v spis o zadevi.

2.3 V katerih primerih lahko sodišče zavrne predlog stranke za pridobitev dokazov?

Sodišče dopusti le dokaze, ki so določeni z zakonom in pomembni za zadevo. Zavrne lahko sprejetje dokazov, predloženih manj kot 14 dni pred sodno obravnavo, razen če je sodnik določil drugačen rok za predložitev dokazov. Med odločanjem o zadevi se lahko dokazi predložijo na utemeljen predlog stranke v sporu ali druge zainteresirane strani, če se zaradi tega odločanje o zadevi ne zavleče ali če sodišče prizna, da obstajajo utemeljeni razlogi, zaradi katerih dokazi niso bili predloženi pravočasno, ali če se dokazi nanašajo na dejstva, ki so postala znana med postopkom.

Izjave prič, ki temeljijo na informacijah iz neznanh virov ali informacijah, pridobljenih od drugih oseb, razen če so bile te osebe zaslišane, niso dopustne kot dokazi.

2.4 Katera dokazna sredstva obstajajo?

Izjave strank v sporu in zainteresiranih tretjih oseb, ki vsebujejo informacije o dejstvih, na katerih temeljijo njihovi zahtevki ali ugovori, če so potrjene z drugimi dokazi, ki se preverijo in presodijo na sodni obravnavi;

izpovedbe prič in izvedencev;

pisni dokazi, ki zajemajo listine ali druga besedila, v katerih so informacije o dejstvih, pomembnih za zadevo, zapisane s črkami, številkami in drugimi pisnimi znaki ali drugimi tehničnimi sredstvi, in vsi ustrezni nosilci zapisa (avdio- ali videokasete, diskete itd.);

materialni dokazi;

izvedenska poročila;

izvedenska mnenja;

poročila javnih organov.

2.5 Kateri so načini pridobivanja dokazov od prič in ali se ti razlikujejo od načinov za pridobitev dokazov od izvedencev? Kakšna so pravila v zvezi s predložitvijo pisnih dokazov in izvedenskih poročil/mnenj?

Bistvene razlike ni: izpovedbe izvedencev in drugih prič so dokazi, pisne izjave izvedencev pa so prav tako dokazi. Priče ali izvedenci morajo priti na sodišče, ko jih to povabi, da bi po resnici pričali v zvezi z okoliščinami, s katerimi so seznanjeni (priče), oziroma zagotovili objektivno mnenje v svojem imenu glede znanstvenih, tehničnih, umetniških ali drugih dejstev, ki so jih raziskali.

2.6 Ali so določena dokazna sredstva močnejša od ostalih?

Noben dokaz nima vnaprej določenega učinka, ki bi zavezoval sodišče, vendar mora sodišče v sodbi pojasniti, zakaj je posameznemu dokazu dalo prednost pred drugimi dokazi in menilo, da so nekatera dejstva dokazana, druga pa ne.

2.7 Ali so za dokazovanje določenih dejstev obvezni določeni načini dokazovanja?

Da. Dejstev, za katera zakon določa, da se lahko dokažejo le z določenimi dokaznimi sredstvi, ni mogoče dokazovati z drugimi dokaznimi sredstvi.

Sodišče dopusti le dokazna sredstva, določena z zakonom.

2.8 Ali so priče dolžne pričati po zakonu?

Priča, ki je povabljena na sodišče, nima pravice zavrniti pričanje, razen v primerih, določenih z zakonom.

2.9 V katerih primerih lahko priče zavrnejo pričanje?

Pričanje lahko zavrnejo naslednje osebe:

sorodniki v ravni črti ter v prvem in drugem kolenu stranske črte, zakonci, sorodniki po svaštvu v prvem kolenu in družinski člani strank;

skrbniki in varuhi strank ter osebe, ki so v skrbništvu ali varstvu strank;

osebe, ki so v drugem pravnem sporu z eno od strank.

2.10 Ali je lahko oseba, ki zavrne pričanje, kaznovana ali prisiljena, da priča?

Priča, ki je dopolnila 14 let in zavrne pričanje iz razlogov, ki so po mnenju sodišča neutemeljeni, ali ki namerno poda krivo izpovedbo, stori kaznivo dejanje po kazenskem zakonu.

Če se priča brez ustreznega opravičila ne odzove na vabilo sodišča ali sodnika in ne pride na sodno obravnavo, ji lahko sodišče naloži denarno kazen, ki ne presega 60 EUR, ali odredi prisilno privedbo priče na sodišče.

2.11 Ali obstajajo določene osebe, od katerih ni dovoljeno pridobiti dokazov?

Duhovnikom ni treba pričati v zvezi z dejstvi, s katerimi so se seznanili pri poslušanju spovedi, osebam, ki zaradi svojega položaja ali poklica ne smejo razkriti nekaterih informacij, ki so jim bile zaupane, pa ni treba pričati v zvezi s takimi informacijami;

mladoletnim osebam ni treba pričati v zvezi z dejstvi, ki pomenijo dokaze zoper njihove starše, stare starše, brate ali sestre;

osebam, ki zaradi telesne okvare ali duševne bolezni niso sposobne pravilno presojati okoliščin, pomembnih za zadevo, ni treba pričati;

otrokom, mlajšim od sedem let, ni treba pričati.

2.12 Kakšna je vloga sodnika in strank na zaslišanju priče? Pod kakšnimi pogoji je lahko priča zaslišana prek videokonference ali z drugimi tehničnimi sredstvi?

Oseba, ki je povabljena kot priča, mora nastopiti pred sodiščem in pričati po resnici o kakršnem koli dejstvu, ki ji je znano. Odgovarjati mora na vprašanja sodišča in strank. Če se priča zaradi bolezni, starosti ali invalidnosti ali drugega utemeljenega razloga ne more udeležiti obravnave, na katero je bila povabljena, jo lahko sodišče zasliši na domu. Zasliši se lahko tudi po videokonferenci na sodišču, odvisno od tega, kje se priča nahaja, ali na kraju, ki je posebej opremljen za ta namen.

3 Ocenjevanje dokazov

3.1 Ali so sodišču postavljene omejitve pri izdaji sodbe, če stranka dokaza ni pridobila zakonito?

Stranke v sporu lahko izpodbijajo verodostojnost pisnih dokazov.

Izpodbijati jih ne more oseba, ki jih je sama podpisala. Taka oseba lahko dokaze izpodbija z vložitvijo ločene tožbe, če je bil njen podpis pridobljen s prisilo, grožnjo ali goljufijo. Stranka lahko vloži tudi utemeljen zahtevek, v katerem zatrjuje poneverbo pisnih dokazov. Če sodišče ugotovi, da so bili dokazi ponarejeni, jih izključi in o poneverbi obvesti državnega tožilca. Za proučitev zahtevka, s katerim se zatrjuje poneverba pisnih dokazov, lahko sodišče odredi izvedensko poročilo ali zahteva druge dokaze. Če ugotovi, da je stranka neutemeljeno začela spor glede poneverbe pisnih dokazov, lahko naloži denarno kazen.

V skladu z zakonom o civilnem postopku mora oseba, ki je povabljena kot priča, nastopiti pred sodiščem in pričati po resnici o vseh dejstvih, ki so ji znana.

Če želi stranka nekatere okoliščine dokazati s pričanjem priče, mora v predlogu za zaslišanje priče pri sodišču navesti, katere pomembne vidike v zadevi bi lahko priča potrdila.

3.2 Ali moja izjava šteje kot dokaz v postopku, v katerem nastopam kot stranka?

Izjave strank v sporu in tretjih oseb, ki vsebujejo informacije o dejstvih, na katerih temeljijo njihovi zahtevki ali ugovori, se dopustijo kot dokazi, če so potrjene z drugimi dokazi, ki se preverijo in presodijo na sodni obravnavi. Če ena od strank prizna dejstva, na katerih temeljijo zahtevki ali ugovori druge stranke, lahko sodišče ta dejstva šteje za dokazana, če ne dvomi, da takšno priznanje ni bilo pridobljeno z goljufijo, nasiljem, grožnjo ali napako ali da se ne uporablja za prikrivanje resnice.

Zadnja posodobitev: 18/12/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.